

ELS EXPÒSITS O FILLS DE LA VENTURA EN EL SEGLE XVIII VIDRERENC, REVISTA Rec Clar, Vidreres, octubre 1999

L'hàbit d'abandonar els infants acabats de néixer es remunta a les cultures més antigues: per raons de sexe, de pobresa o d'il·legitimitat, les exposicions de nens a la porta dels temples o al mig d'un camí eren freqüents. L'església cristiana va acceptar aquests sistema de control familiar per evitar mals majors com l'assassinat dels nadons i diversos hospitals des de l'edat mitjana tingueren cura dels anomenats " Fills de la ventura": els vestien, alimentaven, els pagaven dides i acabada la lactància, els pocs supervivents els col·locaven en cases particulars i més tard en els anomenats hospicis. A Catalunya hi havia dos hospitals que hostatjaven els expòsits: l'hospital de la Santa Creu de Barcelona i l'hospital de Santa Caterina de Girona.

Al llarg del segle XVIII, el notable augment de la població catalana, que duplicà els seus habitants i el creixement econòmic amb traspassos de població del camp a la ciutat, augmentaren també el nombre d'expòsits dels pobles selvatans i gironins.

Aquests fills de la ventura eren abandonats acabats d néixer a la vora d'un camí quasi sempre per tal que la persona que el trobés el portés a l'església més propera per ser batejat, i d'allà el justícia i l'hospitaler local si n'hi havia, el portava al proper poble fins que arribava a Girona. El viatge de poble en poble, per treure's aviat la "nosa" que representava el nadó, s'allargava tres o quatre dies, temps suficient per afeblir la ja de per sí dèbil constitució del noutat, tot sovint nascut sense ser volgut i tot sovint víctimes passives d'avortaments frustrats. No estranyi doncs que la mortaldat d'aquests nadons els seus primers tres mesos de vida fos del 90%.

A Vidreres concretament en el Registre Parroquial hi ha constància del bateig de diversos expòsits, fet que no implica necessàriament que fossin d'origen vidrerenc, sinó que sovint els abandonants caminaven uns quants quilòmetres amb el nadó per deixar-lo lluny del seu origen. Així el 2 de maig de 1774 el rector consignava el bateig d'un "*...fill de pares incògnits al qual fonc portat en la nit del die primer de dit mes y any en est hospital per persona no coneguda, dient lo fessem batejar per amor de Déu...*"

Només cal mirar el Llibre de Baptismes de la parròquia de Sant Iscle i Santa Victòria de Vidreres per adonar-nos d'aquest pas de l'expòsit d'un lloc a l'altre sense complir amb el ritual del bateig: "*he batejat....fill de pares incògnits que aportan de la parròquia de Maçanet de la Selva...*", baptisme consignat el 7 de maig de 1798; i el prevere en bateja un altre del mateix poble el 18 d'octubre del mateix any o un altre fill de pares incògnits

portat de Blanes el 5 d'agost de l'any 1799. Molt sovint no es sabia si l'expòsit era batejat o no, de forma que es tornava a batejar per anar sobre segur com així feia el rector de la parròquia el dia de Nadal de l'any 1769: "*...filla de pares incògnits y fonc batejada sub conditio per no aver agut ocasió de averiguar si era batejada privatim o no...*", cas que es va repetir a la mateixa parròquia el 29 de maig de 1782

En conjunt, en el període 1720-1760, a Vidreres surten consignats dos expòsits, mentre en el període 1760-1800 n'hi surten 13. Mentre l'índex d'augment de la població vidrerenca era del 216% el d'expòsits es situava en el 650%, quan la mitjana selvatana era de 213. Ser un lloc de pas, una cruïlla de camins tenia en aquest sentit un trist balanç.